

Komunikat prasowy

Luksemburg, 15 marca 2018 r.

System płatności podstawowej dla rolników cechują nieodłączne ograniczenia – twierdzą kontrolerzy UE

Z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wynika, że system płatności podstawowej (ang. Basic Payment Scheme – BPS), wprowadzony w ramach reformy wspólnej polityki rolnej z 2013 r., cechują nieodłączne ograniczenia. Kontrolerzy stwierdzili, że system ten funkcjonuje sprawnie, ale jego wpływ na uproszczenie, ukierunkowanie i konwergencję poziomów pomocy pozostaje niewielki.

BPS ma zapewniać rolnikom podstawowe wsparcie dochodów i w ten sposób przyczyniać się do tego, by produkcja żywności w UE była rentowna, bez zakłócania decyzji dotyczących produkcji. Roczne wydatki w ramach BPS opiewają na kwotę około 18 mld euro przyznawaną w przybliżeniu 4 mln rolników, co czyni z tego systemu największy unijny program wsparcia dochodów rolników.

Naczelną zasadą reformy z 2013 r. było uproszczenie. Kontrolerzy stwierdzają jednak, że złożone przepisy dotyczące BPS i kwalifikujących się gruntów obejmowały liczne warianty i odstępstwa. Niekiedy przepisy ustanowione przez państwa członkowskie przyczyniały się do wzrostu złożoności, zwiększały obciążenie organów administracji krajowej i pozwalały niektórym rolnikom na osiągnięcie nieoczekiwanych zysków.

W wyniku reformy rozszerzono kategorie gruntów, w odniesieniu do których wypłacane jest wsparcie, ponieważ państwa członkowskie obrały różne podejścia do definiowania zasadniczych terminów, takich jak „grunty rolne” i „działalność rolnicza”, w celu lepszego ukierunkowania wsparcia na rolników „aktywnych zawodowo”. Zmiany te mogły jednak doprowadzić do znacznych trudności we wdrażaniu. Dokonane przez państwa członkowskie wybory miały również znaczny wpływ na stopień redystrybucji wsparcia, a rolnicy mogli w niektórych przypadkach utrzymać szczególnie wysokie poziomy wsparcia wynikające z wcześniejszych poziomów dotacji. Kontrolerzy podkreślają, że jako system powiązany głównie z powierzchnią gruntów, a nie z dochodami, BPS przeważnie faworyzuje większe gospodarstwa.

– System płatności podstawowej jest istotnym źródłem dochodów dla wielu rolników, lecz cechują go nieodłączne ograniczenia – **stwierdził João Figueiredo, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Nie uwzględniono w nim warunków rynkowych, wykorzystania gruntów rolnych ani indywidualnej sytuacji gospodarstwa. Co więcej, system ten nie jest oparty na analizie ogólnej sytuacji rolników w zakresie dochodów.

Systemy kontroli w państwach członkowskich objętych wizytami w dużej mierze ograniczyły ryzyko nieprawidłowych obliczeń, a ogólnie w płatnościach nie wystąpił istotny poziom błędów. W niektórych

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

przypadkach wartości uprawnień były jednak niepoprawne, obliczone jedynie wstępnie lub oparte na szacunkach. Komisja zapewniła państwom członkowskim kompleksowe wytyczne, lecz nie zawsze była w stanie zadbać o to, by przepisy były stosowane spójnie, oraz nie dysponowała istotnymi informacjami pochodzącymi z monitorowania.

Jeśli chodzi o obecny system BPS (mający zastosowanie do 2020 r.), kontrolerzy formułują szereg zaleceń pod adresem Komisji dotyczących przydziału i obliczania uprawnień do płatności w tym systemie i odnoszących się do głównych mechanizmów kontroli stosowanych przez krajowe agencje płatnicze, do opracowanych przez Komisję systemów rozpowszechniania informacji wśród państw członkowskich oraz do roli krajowych jednostek certyfikujących.

W odniesieniu do okresu po 2020 r. zalecają, by Komisja przeanalizowała czynniki mające wpływ na dochody wszystkich grup rolników, ich potrzeby w zakresie wsparcia dochodów oraz wartość wytwarzanych przez nich dóbr publicznych. Komisja powinna od początku powiązać proponowane działania ze stosownymi celami operacyjnymi i poziomami bazowymi, do których będzie można odnieść osiągnięte wyniki.

Informacje dla redaktorów

BPS jest stosowany w Belgii, Danii, Niemczech, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, we Francji, w Chorwacji, we Włoszech, w Luksemburgu, na Malcie, w Niderlandach, Austrii, Portugalii, Słowenii, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonym Królestwie. Pozostałe państwa członkowskie, które przystąpiły do UE w 2004 lub 2007 r., stosują podobny system, lecz o charakterze przejściowym – system jednolitej płatności obszarowej.

Sprawozdanie specjalne nr 10/2018 pt. „System płatności podstawowej dla rolników – funkcjonuje sprawnie, lecz w niewielkim stopniu przyczynia się do uproszczenia, ukierunkowania i konwergencji poziomów pomocy” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.